

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.2.12.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie poselskie nr 2165 Pana Posła Tomasza Głogowskiego w sprawie możliwości rozszerzenia katalogu osób uznawanych za członka rodziny, nad którymi opieka uprawnia do zasiłku opiekuńczego, proszę przyjąć poniższe informacje.

W myśl przepisów ustawy zasiłkowej¹, za członków rodziny, nad którymi sprawowanie opieki uprawnia do zasiłku opiekuńczego, uważa się małżonka, rodziców, rodzica dziecka, ojczyma, macochę, teściów, dziadków, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci w wieku powyżej 14 lat – jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z ubezpieczonym w okresie sprawowania opieki (art. 32 ust. 1-2 ustawy zasiłkowej). Wymieniony w przepisie warunek pozostawania we wspólnym gospodarstwie domowym uważa się za spełniony również wówczas, gdy ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z chorym członkiem rodziny wyłącznie przez okres choroby.

Konstrukcja prawna definicji członka rodziny, wynikająca z treści art. 32 ust. 2 ustawy zasiłkowej, odwołuje się przede wszystkim do usankcjonowanych w prawie rodzinnym i opiekuńczym więzi: pokrewieństwa, powinowactwa i małżeństwa.

W konsekwencji przyjęcia zamkniętego katalogu osób fizycznych, których wyliczenie jest częścią definicji członka rodziny, z prawa do zasiłku opiekuńczego z powodu sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny, nie mogą korzystać pozostali, pozostający w bliskich relacjach z chorym i sprawujący nad nim opiekę, ubezpieczeni. Chodzi tu m.in. o opiekunów osób podopiecznych lub zależnych (np. dorosłych osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów), niezwiązanych z nimi pokrewieństwem, powinowactwem i małżeństwem.

W wystąpieniu Pan Poseł proponuje rozszerzenie definicji członka rodziny z art. 32 ust. 2 ustawy zasiłkowej tak, aby obejmowała również:

- 1) osoby pozostające w związkach partnerskich, w tym nieformalnych;
- 2) osoby, które funkcjonują w relacjach międzypokoleniowych (np. opiekunowie seniorów);
- 3) dorosłe osoby z niepełnosprawnością, które utraciły rodziców i pozostają pod opieką bliskich krewnych np. rodzeństwa rodziców,

W tym miejscu należy wspomnieć o Projekcie ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich (UD87), który umożliwia przeprowadzenie zmian legislacyjnych, uwzględniających interesy osób ubezpieczonych, pozostających w rejestrowanym związku partnerskim (skutkujący także w zakresie ww. świadczeń krótkoterminowych). Projekt ma na celu wprowadzenie do polskiego porządku prawnego nowej instytucji rejestrowanego związku partnerskiego. Celem prowadzonych przy aktywnym udziale Kierownictwa Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prac legislacyjnych jest również odpowiednie do projektowanych zmian dostosowanie przepisów ustawy zasiłkowej, do której odnosi się art. 77 projektu ustawy wprowadzającej ustawę o rejestrowanych

¹ Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2780, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą zasiłkową”.

związkach partnerskich (UD88). Obecnie, na etapie uzgodnień projektu, wypracowano zmiany, które mają modyfikować treść art. 32 ustawy zasiłkowej tak, by zapis uwzględniał również interesy osób ubezpieczonych, żyjących w niesformalizowanych związkach partnerskich.

W ocenie resortu rodziny, pracy i polityki społecznej propozycje regulacji zawartych w projekcie ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich (UD87) oraz w projekcie ustawy wprowadzającej ustawę o rejestrowanych związkach partnerskich (UD88) realizują postulat rozszerzenia definicji z art. 32 ust. 2 ustawy zasiłkowej na osoby, które pozostają we wspólnym pożyciu, a nie są małżonkami.

Pozostałe postulaty przedstawione w piśmie wymagają dogłębnej analizy konstrukcji prawnej dotychczas obowiązującej definicji. Dalsze rozszerzenie prawa do zasiłku opiekuńczego wiązałoby się m.in. z potrzebą ustalania faktycznego charakteru relacji między ubezpieczonym a osobą wymagającą podczas choroby krótkotrwałej opieki, a także badania innych istotnych okoliczności (np. sposobu przyczyniania się ubezpieczonego do zaspokajania potrzeb osoby, nad którą sprawuje on opiekę).

Niemniej trzeba podkreślić, że konstrukcja funkcjonującej obecnie definicji członka rodziny, ze względu na swój wąski zakres, nie daje gwarancji, że zarówno bliska, jak i dalsza relacja pomiędzy ubezpieczonym a wymagającym opieki zapewni pierwszemu z nich, w razie choroby osoby podopiecznej lub zależnej, prawo do zasiłku opiekuńczego. Stanowi to istotny argument na rzecz rozszerzenia definicji z art. 32 ust. 2 ustawy zasiłkowej o zapisy odnoszące się do osoby ubezpieczonej i konieczności sprawowania przez nią osobistej opieki nad osobą potrzebującą, pozostającą z nią w rodzinnych lub bliskich relacjach, nieuwzględnionych w tym wypadku na gruncie omawianych, obecnie obowiązujących przepisów (np. w sytuacji sprawowania przez ubezpieczonego opieki nad spokrewnioną z nim osobą z niepełnosprawnościami, która utraciła oboje rodziców albo w przypadku opieki nad seniorem, z którym ubezpieczony funkcjonuje w relacji międzypokoleniowej).

Zapewniam, że Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ma świadomość wagi poruszonych w zapytaniu Pana Posła wątków, a przedstawione propozycje zostaną w toku trwających obecnie prac należycie rozważone.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/